

Županijsko izvješće: Varaždinska županija

Godina provedbe: 2012

Broj održanih sastanaka: Dva, te nekoliko pojedinačnih sastanaka tijekom godine predsjednice Povjerenstva i Upravnog odjela za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb sa članovima Županijskog Povjerenstva u vezi obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti...

Broj usvojenih programa: 4

Provedeni programi

Svi planirani programi su realizirani.

Provedene ostale aktivnosti

1. Informacija o novoj Nacionalnoj strategiji suzbijanja zlorabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012. do 2017. godine, koju je donio Hrvatski sabor na sjednici 26. listopada 2012. godine (ravnatelj Ureda za suzbijanje zlorabe droga, mr. Željko Petković)
2. Izvješće o ovisnostima na području Varaždinske županije za 9 mjeseci 2012. godine
3. Organiziranje stručnog predavanja na temu prevencija kockanja kod mladih, predavač docent dr. med. Zoran Zorić iz KBC „Sestre milosrdnice“ Zagreb, u 10,30 sati u skupštinskoj dvorani Varaždinske županije. Tribina je namijenjena stručnim suradnicima, školskim koordinatorima i učiteljima srednjih škola na području Varaždinske županije.
4. Sudjelovanje na edukativnoj akciji „Pusti kocku – baci kuglu“. Turnir je bio za učeničke srednjih škola u kuglanju, pikadu i stolnom nogometu, koji će se održati u Lumini centru Varaždin – kuglana Statium Action place.

Usvojeni dokumenti

1. Izrada Izvješća o ovisnostima na području Varaždinske županije za županijsku Skupštinu za 2011. godinu,
2. Zaključak Županijske skupštine o prihvatanju Izvješća o ovisnostima na području Varaždinske županije za 2011. godinu,
3. Organizacija i aktivnosti za obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti (sjednica Povjerenstva, tribina, turnir, mediji...)

Problemi u radu

Bolja koordinacija svih dionika, problemi kod traženja i prikupljanje podataka za izvješće, nadležnosti između resornih ministarstava i županijskih koordinatora, kao i sufinanciranje preventivnih programa...

Oblici suradnje i slinosti

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlorabe droga)

Iz proračuna županije: 80.000,00

Iz proračuna gradova:

Sveukupno: 80.000,00

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlorabe droga na području županije

Socijalne ustanove: Centar za socijalnu skrb Varaždin, Centar za socijalnu skrb Novi Marof, Centar za socijalnu skrb Ludbreg, Centar za socijalnu skrb Ivanec, Odgojni dom Ivanec, Dom za starije i nemoćne osobe Varaždin

Privatne ustanove:

7 domova za starije i nemoćne osobe, 2 doma za psihički bolesne starije osobe, 17 obiteljskih domova za starije i nemoćne osobe

Zdravstvene ustanove: OP A BOLNICA VARAŽDIN, ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO, VARAŽDINSKE ŽUPANIJE, DOM ZDRAVLJA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

ZAVOD ZA HITNU MEDICINU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE, SB VARAŽDINSKE TOPLICE, SB NOVI MAROF, SB KLENOVNIK

Nevladine organizacije: ZAJEDNICA CENACOLO

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)

Sveukupan broj ovisnika o drogama: 271

Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 222

Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 4

Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 30

Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 15

Stopa liječenih ovisnika na području županije:

Izveštaje o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije

Odjel dobro surađuje s CZSS, državnim odvjetništvom i sudstvom u području provedbe mjera koje izriče sud, kao i onih na inicijativu CZSS. Uočava se iz godine u godinu pad broja novoprijavljenih osoba koji u službu dolaze po nalogu suda (tablica 1), što je odraz reorijentacije policije na „veće preprodavače“, i posljedno manje postupanja prema konzumentima – što je bilo isticano u više navrata. Služba surađuje i redovno izvještava relevantnim podacima nadležne institucije i upravna tijela, kroz rad u Povjerenstvu za suzbijanje zlouporabe droga i Vijeća za prevenciju Varaždinske županije te kroz Savjet za zdravlje Varaždinske županije. Dobra je suradnja i sa nevladinim organizacijama osobito s udrugom Hepatos, Reto – centrom, Ne-ovisnost i mnogima drugima. Služba surađuje kroz preventivne programe i s PU Varaždinskom – linijom maloljetničke delikvencije, a rad Odjela podupire financijski i Grad Varaždin i Varaždinska županija. S CZSS surađujemo i u području postpenalnog prihvata, te pomaganja u rješavanju zdravstveno-socijalni problema ovisnika i konzumenata. Postpenalni prihvati ovisnika pri kraju odsluženja kazne ili realizaciji uvjetnog otpusta, odvija se u suradnji sa Zatvorom u Varaždinu.

Tablica 1 : Osobe upućene u Centar na liječenje od strane represivnog aparata i CZSS

Kategorija/god2006.2007.2008.2009.2010.2011.2012.

UKUPNO LIJEČENI 317218250259241260252

Novoprijavljeni 40516136261715

Novoupućeni (sud,policija,uvjet.kazna) 38273317843

Upućeni od CZSS 1274314

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

- Broj onih koji se javljaju na liječenje je na razini prošlih godina
- Broj novoprijavljenih na liječenje je u padu u posljednjih 5 godina kao i njihov udio među ukupno liječenima
- Trend smanjivanja dobi početka konzumiranja je zaustavljen tako da prvo eksperimentiranje počinje u dobi od oko 14 godina obično s marihuanom, uslijedi konzumiranje droga tipa Speed/Ecstasy, nakon čega određeni postotak prelazi na heroin u dobi oko 19. godine, pozitivan je trend sve manje (u 2012. godini niti jedna osoba u dobi od 15 – 19 godina!) maloljetnika dolazi zbog opijata
- Na liječenje se javlja u 2012. godini u prosjeku 6 puta više muškaraca nego žena, u ranijim godinama omjer je bio 5:1 što znači da je sve manje žena ovisnica
- Prema pilot istraživanju HZJZ-a o zaraženosti ovisnika virusima hepatitisa B i C te HIV, gotovo polovina ovisnika je

zaražena virusom hepatitisa C, uz vrlo nisku prevalenciju HIV pozitiviteta, što ukazuje na značaj njihovog liječenja i kontrole hepatitisa. Trend je sve veći ulaska opijatnih ovisnika u tretman hepatitisa C zahvaljujući sveobuhvatnom i proaktivnom pristupu liječenju ovisnosti, uz vrlo dobar, gotovo 100% terapijski compliance

- Roditelji još uvijek prekasno saznavaju za najteži tip ovisnosti (opijati), prosječno prođe 3 godine drogiranja heroinom prije nego roditelj shvati što se događa

Nastavljena je dobra suradnja sa zatvorom u Varaždinu na prihvatu liječenih ovisnika zbog čega praktično nema recidiva bolesti po izlasku iz penalnog sustava, a time niti neželjenih ishoda

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

1. Program jačanja roditeljskih kapaciteta za rano otkrivanje i prevenciju rizičnih ponašanja i ovisnosti – PRAM (Primjeren roditeljski angažman i monitoring adolescenta u prevenciji ovisnosti), koji se provodi u suradnji s PU Varaždinskom i službom školske medicine. S obzirom da je kroz niz ranijih godina utvrđeno da roditelji prekasno (tek nakon 2-3 godine) saznaju za problem ovisnosti kod svog tinejdžera, program je usmjeren na osposobljavanje roditelja za rano prepoznavanje znakova konzumacije droga. U njemu interdisciplinarno sudjeluju predstavnik Odjela za ovisnosti, predstavnik policijskog odjela za maloljetničku delikvenciju i službe školske medicine. Škole su bila pozvane da iskažu interes te je program proveden skladu s tim. Program je modificiran i dopunjen u 2012. godini specifičnim sadržajima usmjerenim na rano prepoznavanje različitih rizičnih ponašanja, s osobitim naglaskom na rano prepoznavanje mentalnih poremećaja djece i adolescentne dobi i na prevenciju suicida. U sklopu toga programa osmišljen je i plasiran projekt primarne prevencije „Kvalitetno roditeljstvo“ koji se sastoji od radionica namijenjenih roditeljima u svrhu unaprjeđenja njihovih odgojnih i komunikacijskih vještina te unaprjeđenja mentalnog zdravlja u obitelji. Njime koordinira psiholog iz odsjeka za zaštitu mentalnog zdravlja.

Tijekom Mjeseca borbe protiv ovisnosti, organizirana je preventivno edukativna akcija u svrhu Prevencije problematnog kockanja mladih. U sklopu te akcije održana je tematska sjednica županijskog Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga, predavanje doc. dr. sc. Z. Zorića o kockanju, a u nastavku održana je akcija „Pusti kocku – baci kuglu“ odnosno turnir za učenike srednjih škola u kuglanju, stolnom nogometu i pikadu, na kojem su aktivno sudjelovali i predstavnici ZZJZ i PU Varaždinske.

Održan je i Okrugli stol na temu suradnje liječnika obiteljske medicine i službe za ovisnike na kojem je predavanje održao i prof. dr. sc. Slavko Sakoman.

Provedena je i anketa o stavovima zdravstvenih djelatnika u sustavu za liječenje ovisnika čiji su rezultati prezentirani i raspravljeni na Okruglom stolu.

2. Program primarne prevencije ovisnosti „Trening životnih vještina“ namijenjen djeci OŠ, nije se provodio u prvoj polovici godine zbog nedostatka financijskih sredstava – provedena je samo edukacijska faza programa (u međuvremenu i liječnik odsutan zbog specijalizacije)

3. Program Zdrav za pet! - program je triju ministarstava (zdravlja, zaštite okoliša, prosvjete) u čije se provođenje uključila i Varaždinska županija, prema mogućnostima. Projekt se provodi u suradnji s PU Varaždinskom u osnovnim i srednjim školama županije, kroz tri modula: alkohol, droge i kockanje.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije: 80.000,00

Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 118

Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 23

Broj zapljena: 81 (marihuana – 50 zapljena, lijekovi s popisa droga – 15 zapljena, kanabis biljka – 10 zapljena, kanabis sjemenke – 4 zapljene, kanabis smola – 1 zapljena, amfetamin – 1 zapljena)

Vrste zaplijenjenih droga

AMFETAMIN – 154 KOM.,

LIJEKOVI I TVARI NA LISTI OPOJNIH DROGA - 253 KOM.,

BILJKA KANABIS – 361 STABLJIKA,
SJEMENKA KANABIS – 26, 2 GRAMA,
SMOLA KANABIS – 5,1 GRAM,
TEKU I KANABIS – 63,8 GRAMA,
LIŠ E KANABISA – 32, 2 KILOGRAMA